

Kaukosen Vesihuolto-osuuskunnan avustusanomus Kaukosen viemäriverkoston pääpumppaamon ja jätepuhdistamon kunnostukseen

Khall 19.12.2023 § 470
94/02.02.00/2023

Valmistelija

Lisätietoja: Kunnanjohtaja Timo Kurula, puh. 040 595 7597

Kaukosen Vesihuolto-osuuskunta anoo kirjaamoon 12.12.2022 saapuneella hakemuksellaan Kittilän kunnalta 20.000 euron avustusta Kaukosen viemäriverkoston pääpumppaamon ja jätepuhdistamon kunnostukseen perustuen poikkeukselliseen sähkön hinnan nousuun.

Anomuksen mukaan Kaukosen Vesihuolto-osuuskunnan jätevedenpuhdistamon velvoitetarkkailuraportissa (16.2.2022) todettiin, että vuonna 2021 Kaukosen jätevedenpuhdistamon toiminta ei täyttänyt ympäristöluvassa vuosikeskiarvoina asetettuja raja-arvoja BOD7:n ja kokonaisfosforin osalta. Myös valtioneuvoston asetuksen 888/2006 vähimmäisvaatimukset eivät täyttyneet Kaukosen jätevedenpuhdistamolla vuonna 2021.

Osuuskunta on tehnyt tehostettuja puhdistuksia ja säätöjä yhteistyössä ulkoisen palveluntuottajan kanssa ja puhdistamolta lähtevän veden laatu ja puhdistusteho on marraskuussa 2022 otettujen näytteiden mukaan täyttänyt vaatimukset. Kunnostusta tulee kuitenkin jatkaa, jotta puhdistuksen teho ja laatu varmistetaan.

Osuuskunnan arvion mukaan toiminnassa on seuraavat keskeiset ongelmat:

1. Tulvaveden joutuminen verkkoon, jolloin pumppaamojen kapasiteetti ei riitä ja puhdistamon säätäminen vaikeutuu
2. Viemäriverkoston pääpumppaamossa ei ole hälytysjärjestelmää vaan seuranta tapahtuu havainnoilla ja jälkikäteen sähkönkulutusraporteilla. (Kustannusarvio kunnostuskustannuksista 17.500 euroa)
3. Jäteveden puhdistamoon on kertynyt huoltovelkaa. (Kustannusarvio perushuollosta 6.975 euroa)

Osuuskunta on vuonna 2022 tehnyt 32.000 euron panostuksen tulva-alueen vesi- ja viemäriverkoston kunnostukseen sekä 9.000 euroa Ounasjoen rannassa sijaitsevan pääpumppaamon pumpun uusimiseen ja pumppaamoiden huoltoon. Osuuskunnan tavoitteena on anomuksen mukaan jatkaa vesistön suojeluun tähtäävää kunnostusta uusimalla pääpumppuaseman kaivo ja sähköjärjestelmä sekä teettämällä puhdistamon perushuolto.

Sähkön hinnan nousu, arviolta 25.000-30.000 euroa vie anomuksen mukaan osuuskunnalta välttämättömiin korjauksiin tarvittavat varat.

Muihin mahdollisiin hakemuksen perusteella myönnettäviin avustuksiin on varattu talousarvioon 30.000 euroa, josta voidaan kohdentaa määrärahaa tähän avustukseen.

Vesitalousasiantuntijan lausunto:

Alkuperäisessä avustushakemuksessaan 12.12.2022 Kaukosen vesihuolto-osuuskunta on hakenut 20 000 € avustusta ennustetun sähkön

hinnan nousun loiventamiseksi, ennustettu sähkön hinnan nousu oli 25 000 – 30 000 €. Avustushakemuksessa tuodaan esille myöskin vesihuolto-osuuskunnan suorittamia ja suunnittelema investointeja, jotka eivät suoraan liity haettuun avustukseen.

Kaukosen vesiosuuskunta investoi vuonna 2022 noin 32 000 € tulva-alueen vesi- ja viemäriverkoston kunnostukseen ja 9 000 € pääpumppaamon pumpun uusimiseen ja pumppaamoiden huoltoon tarkoituksenaan jatkaa pumppuaseman kaivon ja sähköjärjestelmän kunnostuksia ja suorittaa puhdistamon perushuolto.

Kaukosen vesihuolto-osuuskunta päivitti hakemustaan 29.11.2023, jossa haetun avustuksen määrää on toteuman perusteella korjattu, uuden avustustarpeen ollessa 7 000 €. Hakemuksessa kerrotaan vuodelle 2023 suunniteltujen toimenpiteiden (jätevesipumppaamon ja –puhdistamon kunnostukset) toteutuneen ja niiden kustannusten olleen yhteensä 19 536 €. Päivitetyssä hakemuksessa todetaan sähkön hinnan olleen ennusteita alempi, mutta korkojen nousu on aiheuttanut toteutuneen sähkön hinnan nousua suurempia kuluja. Vuodelle 2023 arvioitu sähkön hinnannousuun perustuva lisäkulu on noin 1 000 € ja korkokustannuksien nousun lisäkulu noin 6 000 €, osuuskunta toteaa päivitettyssä hakemuksessa olevansa tällä hetkellä maksukyvytön.

Vesihuoltolain (119/2001) 18 §:ssä säädetään:

"Vesihuollon ja huleveden viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle." - 1 momentti

"Vesihuoltoa voidaan tukea kunnan, valtion ja Euroopan yhteisön varoista. Tuki on otettava huomioon kustannuksia 1 momentin mukaisesti katettaessa. Vesihuollon tukemisesta on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään." - 3 momentti

Laki vesihuollon tukemisesta (686/2004) 1 §:n mukaan

"Tässä laissa säädetään vesihuollon tukemisesta valtion talousarviossa tätä varten myönnettävillä määrärahoilla. Vesihuoltoavustuksiin sovelletaan lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Jollei muualla toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan myös tuettaessa vesihuoltotoimenpiteitä Euroopan yhteisön rakennerahastoista tai muista Euroopan yhteisön varoista."

Laki vesihuollon tukemisesta ei siis ota kantaa kunnan myöntämiin tukiin, eikä tällöin kunnan myöntämille tuille ole laillista estettä. Kittilän kunta ei ole ottanut kantaa vesihuollon tukemiseen vesihuollon kehittämissuunnitelmassaan, kuntien myöntämä vesihuollon tuki ei kuitenkaan ole vesihuoltolain hengen mukaista. Kuntaliiton 2007 tekemän kyselytutkimuksen mukaan "lähes kaikki" kunnat ovat siitä huolimatta tukeneet vesiosuuskuntien toimintaa jollain tavalla.

Kaukosen vesihuolto-osuuskunnan toteuttamat investoinnit ovat vesihuollon pitkän aikavälin investointeja joiden tulisi olla hinnoiteltuna vesihuollon maksuihin. On kuitenkin huomioitavaa, että Kaukosen vesihuolto-osuuskunnan keräämät maksut ovat valtakunnallisella tasolla korkeita (taulukko alla).

	Kaukosen vesihuolto-osuuskunta (2022)	Valtakunnallinen keskiarvo (2022)
Veden käyttömaksu (€/m³)	2,73	1,86
Omakotitalo (150m²)		

Liittymismaksu (€)	1 000,00	2 739,11
Perusmaksu (€/vuosi)	178,00	109,50
Jätevesimaksu (€/m3)	3,53	3,08
Omakotitalo (150m2)		
Liittymismaksu (€)	1 000,00	3 926,02
Perusmaksu (€/vuosi)	193,00	132,38
Vertailuhinta (€/m3)	8,65	6,91

Lähde: Suomen ympäristökeskus (SYKE) / Vesihuollon tietojärjestelmä (VEETI)

Taulukon mukaisen hinnoittelun lisäksi Kaukosessa on vuonna 2022 siirrytty perimään asiakkailta myöskin lainanlyhennysvastiketta, jolla kerättiin vesihuolto-osuuskunnalle yhteensä 32 620,94 €, joka on vesihuolto-osuuskunnan liittyjämäärällä (290 kpl) noin 112 €/liittymä.

Avustusanomuksessa on perusteltu avustuksen tarvetta korkomenojen ja sähkön hinnan nousulla. Kittilän kunta on avustanut aiemmin päättänyt avustavansa kyläyhdistystä kylätalon lämmityskuluissa (Khall 24.10.2023 § 379), joten avustukset sähkökuluissa tositteita vastaan eivät ole uusi avustusperuste.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kurula Timo
Päätösehdotus	Kittilän kunnanhallitus päättää vesitalousasiantuntijan lausuntoon perustuen tukea 10 000 euron avustuksella Kaukosen vesihuolto-osuuskuntaa sähkökulujen osalta tositteita vastaan. Varat katetaan vuonna 2024 menokohdasta 30105 muu toiminta.
Päätös	Kunnanvaltuuston 3. varapuheenjohtaja Inkeri Yritys poistui esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi klo 13:34, koska on Kaukosen vesihuolto-osuuskunnan jäsen. Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin. Inkeri Yritys palasi kokoukseen klo 13:36 tämän asian käsittelyn jälkeen.